

noviny občanov Vavrečky

Vavrečník

2 Rozhovor 4 Tanec vo Vavrečke 6 OVS o projekte 7 Separovať olej 8 Memoriál P. Žuffu

PRÍHOVOR STAROSTU

Vážení spoluobčania,

zopár slov na úvod v našom časopise by som chcel venovať momentálne najpálčivejšiemu problému, alebo lepšie povedané stavbe v našej obci – kanalizácii. Dostávame sa do záverečnej fázy, kedy bude stavba odovzdaná do skúšobnej prevádzky. Spôsob, čas a postup ako to bude prebiehať vám včas oznámime. S uvedenou stavbou – jej dokončením súvisí aj konečná oprava rozkopaných ciest. Využili sme situáciu, že cesty – ryhy po rozkopávkach sa na záver stavby musia opraviť a vyasfaltovať. Po viacerých jednaniach s OVS, ktorá práce zabezpečuje, sme sa rozhodli niektoré cesty, ich asfaltovanie dofinancovať z obecného rozpočtu, asfaltovanie miestnych komunikácií, ktoré boli pri rozkopávke z 3/4 povrchu poškodené, teda pri kanalizačných prácach došlo k prepadnutiu cesty alebo k opakovanej rozkopávke, celoplošné asfaltovanie financovalo OVS. Súčasná situácia si vyžaduje rekonštrukciu aj ďalších úsekov miestnych komunikácií, ale financie z obecnej pokladne musia postačiť aj na riešenie ďalších dôležitých problémov v obci. Po vytvorení finančnej rezervy sa určite budú opravovať ďalšie obecné komunikácie. Ďalším problémom v obci, ktorý trápi všetkých stavebníkov v časti Starý mlyn je otázka prívodu elektriny, vody a kanalizácie. Uskutočnilo sa viacero stretnutí so zástupcami Stredoslovenskej energetiky, výsledkom je právoplatné stavebné povolenie pre SSE – distribúciu. Vodovod a kanalizácia pre lokalitu Starý mlyn je zatiaľ v štádiu jednaní s Oravskou vodárenskou spoločnosťou. Projekt, ktorý sme podali

v minulom roku nám zamietli, odvolali sme sa, ale neboli sme úspešní. Veľkým limitujúcim faktorom pre všetky práce sú peniaze. Budeme sa snažiť reagovať na výzvy z EÚ fondov. Menšie investičné akcie v obci už prebehli, niektoré sa vykonávajú momentálne, niektoré sú naplánované. Urobila sa rekonštrukcia vstupnej chodby v Kultúrnom dome – vymenili sa vstupné dvere do divadelnej sály, vydláždili sa vstupné priestory a sanitárne miestnosti, zrekonštruoval sa priestor výčapu. Momentálne sa revitalizuje hracia plocha na futbalovom ihrisku.

Vážení spoluobčania, leto je čas oddychu a relaxu, leto je čas strávený s rodinou a priateľmi, ale aj čas rôznych výletov, návštev, dovolení a školských prázdnin. V obci máme konečne po dvoch rokoch normálne zjazdové komunikácie, ktoré lákajú nielen deti na rôzne kolieskové športy, ale aj netrpezlivých vodičov motorových vozidiel na zrýchlenie jazdy. Dávajme pozor, aby sa opravené cesty nestali našim nešťastím v podobe detských úrazov a dopravných nehôd. Prajem vám, aby ste si užili letné dary prírody hlavne v zdraví a pohode, aby sme si leto pamätali ako zdroj radosti a sily.

Starosta Peter Kružel

A opäť sme strávili spolu popoludnie – matky, mamičky, babičky, staré mamy, ale aj deti, mládež, otcovia a starí otcovia. Veru áno. Boli aj otcovia, aj keď len pár, ale boli. Tešíme sa, že Deň matiek pre tých, ktorí boli v nedeľu 8.5. v Kultúrnom dome znamená naozaj sviatok každej matky. Deti krásne recitovali, spievali, tancovali a hlavne – sa usmievali. Svoju prácu na javisku odvodili vynikajúco. Bolo vidieť, že chcú svoje mamky dobre obdarovať. A skutočne obdarovali. Svojou milotou, snahou o výkon a bezprostrednosťou. Najvzácnejšie dary nie sú z materiálneho sveta, to všetci dobre vieme, a aj napriek tomu stále zabúdame... Že sa stačí usmiať, prihovoriť, poďakovať. Na záver boli koláče z dielne Klubu dôchodcov. Kto zostal do konca,

trochu si osladil život makovými, orechovými a tvarohovými štrúdlami. Je ale isté, že v ten deň boli najsladšie práve tie detské bozky, ktoré poletovali v ovzduší!!! Dúfame, že každá matka dostala aspoň jeden...

/i.h./

Aj my sme slávili Deň matiek...

ROZHOVOR

*... dbajte na to, aby ste to, čo čítate - verili,
to, čo veríte - učili a to, čo učíte - žili...*

týmto slovami sa prihovoral otec biskup Štefan Sečka kandidátom diakonátu na ich diakonskej vysviacke v katedrále sv. Martina na Spišskej Kapitule 16. júna. Medzi budúci kňazmi bol aj náš Dávid. Dúfam, že môžem takto povedať za Vavrečku – náš. Dávid Sklarčík, jednoduchý, milý, vždy usmiaty, vždy niečo robiaci, vždy niečo plánujúci chlapec s plnou hlavou nápadov. Keď nastúpil pred piatimi rokmi do seminára, moja dcéra sa ma spýtala „prečo práve Dávid? Taký super chalan a - kňaz!“ Tak ma teda napadlo, že sa ho spýtame...

- kedy sa ti prvýkrát priplietla myšlienka na kňazstvo?

Ja som nerozmýšľal v detstve o kňazstve. Niektorí možno majú nejaký plán alebo túžbu o povolanie už od detstva, no ja som nemal. Páčilo sa mi hocičo, to je normálne. Napríklad sa mi páčilo hrať sa na kňaza, obliekať si ornáty, môcť si

poprezerat' všetky predmety, ktoré sú pri svätej omši potrebné, veď som bol ministrantom. Ale stať sa kňazom, to prišlo oveľa neskôr. V tretom ročníku na gymnáziu som sa začal intenzívne pripravovať na prijímacie skúšky na záhradnú architektúru. Záhrada a kvety bola a vždy bude tiež moja veľká záľuba. Tak som sa začal venovať viac matike, kresleniu, biológii, aby som bol na prijímačky po skončení gymnázia pripravený. Ale... So speváckym zborom sme išli počas Kvetného vikendu pred Veľkou nocou do Banskej Bystrice, do športovej haly zažiť komunitný program, modlitby, stretnutia. Pred ňou bola zriadená tzv. „služba ucha“. Bol som zvedavý, že čo to vlastne je, čo to znamená – služba ucha. Naschvál som si vybral staručkú rehoľnú sestru, ktorá bola vyhradená v tejto službe pre tých, ktorí túžili sa rozprávať ohľadom duchovného života. Povedal som si – no čo mi už len ona môže povedať? A bol som prekvapený. Veľmi prekvapený ako ona vnímala Boha. Ako vnímala svoj samotný život pre Boha. A to ma oslovilo. Vtedy som prvýkrát počul, že viera je vlastne priateľstvo s Bohom. Boh je priateľ a ja môžem s ním zažívať každodenné dobrodružstvá. Zatúžil som byť jeho priateľom. Začal som po nociach čítať sväté písmo. Aj iné knihy, napr. sa mi pod kožu dostala kniha Bláznivá láska, ktorá mi dodnes rezonuje v hlave. Viac som sa modlil a zrazu som začal pociťovať túžbu.

- takže si zmenil zámer ísť na záhradnú architektúru a rozhodol si sa stať kňazom?

Nie, nie. To neznamená, že keď pocítiš túžbu, hneď ti je jasné – budem kňazom. Aspoň u mňa to tak nefungovalo. Ja som bol z toho zaskočený, nervózny, vyhýbal som sa tomu, veď som mal kopu iných záujmov. Chcel som rodinu, manželku a deti. To je prirodzené. Ale túžba bola čoraz silnejšia a mňa to znervózňovalo, Boh totiž čaká... Robil som si duchovné cvičenia, často som sa rozprával s Vladkom, čo on na to. Poradil, aby som sa pozrel s odstupom a videl som súvislosti, mozaiku, ktorá vysvetľovala tú túžbu. Je to proste tajomstvo, tak to vnímam.

- kňaz je človekom všetkých povolání, čo myslíš, prečo práve ty?

To je práve to, čo vnímam ako tajomstvo. Ja neviem prečo, ale viem iste, že Boh sa nepozera na kvality našimi očami. Rieši to úplne ináč. On pozýva, aby človeka formoval. Boh si nezakladá na ničom hmotnom. Túži, aby sme boli otvorení, aby sme vnímali jeho formovanie. Raz som čítal krásne prirovnanie o živote vo viere. Predstavme si, že hráme vo filme, ktorý je o Bohu. Hráme tam nejakú úlohu, konkrétnejšie komparz. Natáčanie sa skončí a my celí hrdí pozveme rodinu, priateľov, známych na premiéru „podťe sa pozrieť, hrám vo filme, ktorý je o nás.“ S radosťou čakáme, kedy sa objavíme na obrazovke, kedy zahráme svoj part, kedy zožneme slávu a sme dôležití na pár sekúnd. A to je práve to, že my čakáme na svoju slávu, svoje dobro, pochvalu... A ten film je v skutočnosti o Bohu, to je podstatné. Nie je o nás. My sme tam len ako doplnok, sme tam na malú chvíľu. Náš život je len zlomok času. Vo väčšine prípadov už pravnúčatá si nepamätajú svojich starých rodičov, nikto si na nás nespomenie, jedine Boh. Večnosť s ním... o tom to je.

- ste pomerne veľká rodina. Kedy a ako si im to povedal, ako reagovali?

Ani by som im to nebol povedal, ale potreboval som 35 eur na prihlášku, ktorú som posielal do seminára. Priznám sa, ja som sa hanbil povedať im to. Povedať to súrodencom, rodine, že ja chcem ísť za kňaza – mal som z toho strach. Čo povedia, veď ma dobre poznajú aký som, určite si spomenú na všetko, čo som povyvádzal, na všetky moje chyby, omyly... Ocko mi povedal :

„je to cesta služby, nie piedestálu.“ Maminka si poplakala. Na druhý deň sa ma ešte raz spýtala, či nechcem skúsiť niečo iné. A viac mi iné možnosti nenúkali a podporili ma. Aj v tom som videl absolútnu slobodu, ktorú mi dali. A súrodenci to brali trochu ináč – s humorom: „Ach jaj, náš David bude farárom!“ Ani si neuvedomili, že aj oni ma veľmi ovplyvnili a stále ovplyvňujú. Peter svojou trpezlivosťou, Jojo svojou schopnosťou zmeniť sa, Filip dennodenným neutíchajúcim humorom a vierou, že každá situácia sa dá odľahčiť, Janka so

svojím neprestajným štebotom a ešte Aňa. Aňa bola mojím dôverníkom a rozvahou. A samozrejme ma ovplyvnilo aj okolie, prostredie a ľudia v ňom. Stále pociťujem ich veľkú podporu. Zato som veľmi vdáčný.

- ako škola, je v seminári ťažko?

Ako kedy. Boli aj krízy, ale škola mi nejaké problémy nerobí. Sú predmety, ktoré mám rád, baví ma a naopak, sú predmety, ktoré sa musím jednoducho nabíť. A tiež sú predmety, ktorým nie vždy rozumiem, napr. taká filozofia, ale to potvrdia aj ostatní študenti filozofie. Nikdy neviete ako dopadne skúška z nej, tam biffovanie nepomôže. Naša škola je hlavne typická tým, že je formačná, to je pre mňa najviac náročné – prijať pravdu o sebe, vidieť sa takým, akým som. Ale máme aj rôzne záujmové činnosti, chodievame normálne na rôzne kultúrne podujatia, do kina, do divadla, hlavne do Košíc a Prešova. Máme možnosť venovať sa aj športom. Ja mám dokonca možnosť venovať sa aj mojim milovaným kvetom. Ponúkli mi službu robiť kvetinovú výzdobu v seminárnej kaplnke. Po dvoch rokoch som dostal službu robiť viceceremoniára, čiže služba pri liturgii. Zrazu som nemal čas na kvety. Trochu mi bolo ľúto, lebo tie kvety, sú pre mňa srdcovka. O nejaký čas ma oslovili, či nechcem zdobiť katedrálu sv. Martina. Povedal som si: „no jasné, spomenul si na mňa, Boh ma vníma, vrátil mi službu aj s úrokmi.“ A takto sa dejú veci, nič nie je náhoda.

- teraz si viac na Spiši, žije tam veľa rómskych komunít. Povedz, si pripravený na Rómov?

V seminári nás pripravujú a máme

rómsku pastoračiu. Ja by som celkom rád prijal takú výzvu pôsobiť práve pri nich. Táto otázka ma veľmi zaujíma. Máme možnosť vidieť aj takúto realitu, ich spôsob života, hierarchiu. Zaujímaví sú hlavne tým, že sú mimoriadne veselí, akční, dokážu sa pre vec nadchnúť. Samozrejme, že práca s nimi je mimoriadne náročná, veď tá hygiena, morálka a mentalita je úplne odlišná od našej a na to treba mať silný žalúdok. V každom prípade by to bola veľká škola.

- tvoje budúce povolanie je vážna záležitosť, máš aj nejaké vtípné spomienky na seminár?

Samozrejme. Niekedy je ich viac než dost. Sme normálni študenti a jasné, že sa všeličo prihodí, alebo dokonca niekedy aj naplánuje. V seminári prerábali osvetlenie. Po chodbe bolo rozložené lešenie. Napadlo nás, že sa s ním trochu pohráme, tak sme ho prestavali rovno pred dvere bohoslovcov, ktoré sme zablokovali. Nikto dnu – ani von. Na zábavu som využil aj svoje herecké schopnosti. V triede som s čo najväčšou vernosťou napodobňoval prednášajúceho profesora. Vtip bol ale ten, že profesor sedel v triede a ja som o tom nevedel. Čiže nakoniec sa zabávali všetci, len ja nie...

- David, máš nejaké tajné prania, alebo túžby, ktoré by si si chcel splniť?

Jasné, mám – chcem byť pápežom... /Davidov humor okamžite vyplával z jeho vnútra/ Ale nie, teraz vážne. Mám ich niekoľko. Dokonca si ich delím na kategórie. Taká normálna, svetská je – rád by som viedol, alebo organizoval divadelné predstavenie, ktoré by ponúklo cez hru a emócie vieru pre ľudí. Divadlo je tiež jedna z mojich veľkých lások a považujem ho za výbornú pomôcku pri takomto povolaní. A asi také naj pranie pre mňa – dosiahnuť svätosť. To by mala byť túžba každého kresťana. Nehovorím to preto, lebo sa to patrí, pociťujem vďaka za poskytnutú príležitosť a milosť.

Davidovi prajeme veľa odhodlania a síly na jeho ceste, aby sa mu splnili všetky prania a aby sa mu podarilo naplniť slová, ktorými ich vítal v chráme sv. Martina Otec biskup na diakonskej vysviacke.

/i.b./

Seniorská celookresná oslava Dňa matiek vo Vavrečke

Každoročne v máji oslavujeme Deň matiek. Nebýva však zvykom aby sme oslavovali aj Deň matiek v seniorských organizáciách. Je to výnimočný deň, ktorý pamätá na všetky mamičky a matky, teda aj tie skôr narodené. Aj tieto mamičky prežívali chvíle radosti a starosti o svoje deti od najtúľejšieho veku, cez úspechy či neúspechy v škole, neskôr v zamestnaní, či pri voľbe životného partnera. Po príchode vnúčať sa tento kolobeh opakuje, veď byť matkou je životným poslaním každej ženy.

19.máj 2016 bol tým pre nás slávnostným dňom, keď ZO-JDS Vavrečka usporiadala v obci celookresné oslavy Dňa matiek. Zúčastnilo sa na nich všetkých 12 organizácií OO-JDS so sídlom v Námestove. Celkovo 140 senioriek a seniorov prišlo vzdať hold ženám-matkám.

Po privítaní všetkých seniorských organizácií, hostí a starostov z jednotlivých obcí, začal kultúrny program, ktorého prvé číslo bolo mimoriadne slávnostné. Mali sme totiž česť privítať čerstvú víťazku z krajskej súťaže v prednese poézie Kalinčiakovo Záturcie pani Annu Reguliovú z Námestova. Báseň od Jána Smreka – Balada o najmladšom synovi, mala u publika obrovský úspech. Taktiež dve tanečné vystúpenia tanečníčok zo SZUŠ Jánoš, boli prijaté s neskrývaným obdivom. Darom, obdivovať ladnosť a pohybovú precíznosť mladého tela je vždy prítlačlivé. Ďalšie čísla programu už boli v réžii domácich senioriek. Po piesni V slzách matička sedela, pokračoval duet-prekáračiek matky s dcérou. Záverom kultúrneho programu bola báseň od Martina Rázusa Matka, v podaní Angelky Sečovej. Po kultúrnom programe nasledoval oneskorený obed a po ňom už zazneli veselé tóny hudby našich mladých rokov v podaní tanečnej skupiny z Vavrečky Feriband. Aj voľné posedenie pri káve a dobrotách napečených našimi seniorkami, malo svoje kúzlo. Veď stráviť čas

pri veselej a dobrej nálade, to bol ten hlavný dôvod nášho stretnutia.

Popoludnie rýchlo ubehlo a museli sme sa postupne lúčiť, ale už sa tešíme na ďalšiu akciu, aby sa seniori mohli spoločne stretnúť.

Záverom už len ostáva poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom priložili ruku k dielu, aby sa toto stretnutie vydarilo. Dlhý by bol zoznam, keby sme chceli každému zvlášť poďakovať. Obecnému úradu však musíme poďakovať zvlášť, pretože spolu so seniorskou organizáciou niesli hlavnú ťarchu za dôstojnú celookresnú oslavu tohto pekného sviatku. Ešte raz srdečná vďaka.

/ Ing. Vladimír Seč /

Vo Vavrečke sa tancovalo...

Deň tanca vo Vavrečke je už naozajstná tradičná akcia aj napriek tomu, že tanec pre vavrečanov nie je ako šport veľmi populárny. Mnohí si myslia, že šport znamená futbal, hokej, bicykel ap. Ale opak je pravdou. Na skvelý tanec treba veľmi, veľmi a ešte raz povieme VEĽMI makat! Je to šport a umenie zároveň. A samozrejme pripomíname, že každý lekár vám povie: "tanec je pre telo /čo sa zdravia týka/ jeden

z najzdravších a najefektívnejších foriem pohybu." A ako bonus je fakt - že ešte to aj dobre vyzerá. Takže prečo nie? A k tomu správna hudba, hneď zmiznú vrásky z čela a človek sa raduje. A presne takto sa mal možnosť radovať každý, kto sa prišiel pozrieť na 14-ty ročník Dňa tanca, ktorý sa konal 5.6. v Kultúrnom dome. Tancovali nielen tanečníci zo súborov a tanečných škôl, ale aj diváci. Využili workshop tanca jive, ktorý viedla odborná lektorka **Natália Hvolková**. Počas prehliadky sa predstavili tanečné súbory z Oravy, tancovali sa rôzne štýly, videli sme rôzne kostýmy, ale všetkých spájala jeden fakt - radosť z pohybu.

Dúfame, že podujatie Deň tanca dostatočne ukázalo ako sa dá zdravo a správne tráviť voľný čas. Na tanci je totiž super práve to, že môžete začať v hocikakom veku, nielen ako dieťa, čo sa o každom športe povedať nedá... Za spoluprácu pri organizácii ďakujeme Oravskému kultúrnemu stredisku, ktoré zakúpilo krásne poháre pre účastníkov a poslancovi Ing. Jozefovi Hrkľovi, ktorý zabezpečili hudbu a osvetlenie.

Počas podujatia sme videli, že všetci účinkujúci majú radosť z pohybu, ale prezradili, že sa veľmi tešia aj z ocenení, ktoré počas roka nazbierali. Niektorí bodovali na oblastných súťažiach a niektorí aj na krajských a celoslovenských. A že to nie je len obyčajné hopkanie, vysvetlili v rozhovore dievčatá a chalani zo **SZUŠ Jánoš**, ktorá trénuje v našom Kultúrnom dome.

- ako sa vám tento rok darilo?

- skratka povedané darilo. Zúčastnili sme sa viacerých súťaží krajského aj celoslovenského kola, súťažili sme v kategórii HVK /hlavná veková kategória a DVK /detská veková kategória/, s choreografiou Angels sme na krajskom kole získali 1.miesto, na celoslovenskej súťaži v Žiline sme obsadili 2.miesto a rovnako 2.miesto obsadili aj deti s choreografiou People. Na celoslovenskej súťaži Tanečný Kubín sme obsadili v HVK s choreografiou Hello zlato, s choreografiou Angels bronz a s choreografiou duo – My sister tiež zlato. Deti získali vo svojej kategórii striebro.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Narodili sa

Aurélia Páleníková, Jakub Feranec, Karolína Krivdová, Karolína Bronerská, Matej Kasan, Dorota Kasanová, Ema Pikošová, Lukas Fabian Milica Brčáková, Katarína Košútová

Zosobášili sa

Marek Dendis a Veronika Varadová
Mária Trabalková a Pavol Snopko
Tomáš Romaniak a Štefánia Kloudová
Mária Rentková a Juraj Prerovský
Lenka Krivdová a Kamil Miklušičák
Jozef Puk a Petrana Hladká
Monika Lipničánová a Jozef Bernat'ák
Andrej Hurák a Jana Nevedelová
Michal Kolečák a Zuzana Koniarová

Opustili nás

Alojzia Holubová

- tanec má rôzne podoby, čo vy vlastne tancujete?

- tancujeme hlavne scéniku a contemporary. Základy týchto techník stoja hlavne na klasickej baletnej a džezovej príprave. Čiže naozaj tvrdý tréning. Môžete mať talent, ale najdôležitejšia je práca na tréningoch. Ak ich vynecháte, jednoducho sa to odrazí na kvalite. Ale netreba sa báť, dieťa – tanečníka treba podporiť, veď ani iné športy nie sú bez modrín a poriadnej svalovice. A v konečnom dôsledku pre dieťa to je okrem tanca aj sebadisciplína, výchova k zodpovednosti, správne držanie tela, schopnosť vystupovať na verejnosti a množstvo iných bonusov.

- ako ste prežívali tohtoročné úspechy?

- vynikajúco. Užili sme si to, veď kto by sa netešil z úspechu. A hlavne vtedy, keď viete, že je zaslúžený. Veď hodnotenie tanca je pomerne subjektívna záležitosť, čiže každý porotca /pri súťaži ich je 5/ má svoj vlastný názor, nie sú totiž ani góly, ani čas. V porote takmer vždy sedia ľudia, ktorí na tanečnej scéne niečo znamenajú, ale keď sme videli v Žiline na rozpise, že nás bude porotiť sólistka baletu SND, tanečník z českého tanečného divadla, pedagogička z VŠMU, jednoducho prišiel aj stres a tréma. Ale nakoniec to všetko dobre dopadlo, dokonca na záverečnom seminári nás pochválili za krásny emocionálny prejav. A samozrejme, pýtali sa, že kde to tá Vavrečka je, keď sa tam tak krásne zážitkovo tancuje...

Tanečníkom zo SZUŠ Jánoš prajeme veľa ďalších úspechov, krásnych tanečných podujatí, vnímavých divákov a čitateľom Vavrečníka odporúčame: nebojte sa tanca, je to relax tela aj duše!

/i.h./

Projekt: „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa 2.“

Projekt „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa 2.“, ktorý nadväzuje na prvú etapu, je v súčasnej dobe už prakticky pred definitívnym ukončením. Jeho hlavným prínosom je zabezpečiť odvádzanie a čistenie odpadových vôd z najväčšej oravskej aglomerácie, ktoré doteraz znečisťujú vody Oravskej priehrady a celého povodia rieky Oravy, ako aj vytvoriť podmienky na jej budúci rozvoj. Súčasťou tohto projektu je aj obec Vavrečka ako súčasť aglomerácie s obcou Oravská Jasenica.

Popis projektu:

Realizáciou projektu bude na novú kanalizačnú sieť napojených cca 22 000 obyvateľov zo 7 obcí Vavrečka, Hruštín, Zákamenné, Novot', Rabča, Oravská Polhora a Sihelné. Odpadové vody od týchto producentov budú čistené na už vybudovanej ČOV Námestovo, ktorá bola vybudovaná v rámci prvej etapy projektu aj pre producentov etapy II. a ostatných obcí okresu Námestovo. V rámci projektu bolo vybudovanej 126,049 km gravitačnej kanalizácie, 11 ks čerpacích staníc odpadových vôd a 8,956 km výtlačného kanalizačného potrubia. Zároveň boli zrekonštruované existujúce čistiarene odpadových vôd v Dolnom Kubíne (23 000 EO) ktorá slúži pre čistenie odpadových vôd mesta Dolný Kubín a príslušných obcí a ČOV v Nižnej n. Oravou (26 000 EO), ktorá slúži pre čistenie odpadových vôd mesta Tvrdošín a Trstená a príslušných obcí. Začiatok výstavby projektu bol 24. 09. 2013. Ukončenie výstavby 30. 06. 2016 s lehotou na oznámenie väd do 12/2016. Celkové oprávnené výdavky projektu predstavovali 41,3 mil. €. Investorm stavby a budúcim prevádzkovateľom je Oravská vodárenská spoločnosť, a.s. Dolný Kubín.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu Európskej únie a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v rámci Operačného programu Životné prostredie a z vlastných zdrojov prijímateľa Oravskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Dolný Kubín.

Hlavné ciele projektu:

- Zlepšenie životného prostredia regiónu Oravy,
- Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva v regióne,
- Ochrana prírody a krajiny,
- Ochrana a zlepšenie kvality podzemných, povrchových vôd a pôdy,
- Dodržanie smerníc EÚ, nariadenia Vlády SR, zákonných predpisov,
- Zníženie podielu likvidácie odpadových vôd prostredníctvom žump,
- Zlepšenie parametrov existujúcich čistiární odpadových vôd (ČOV),
- Zvýšenie napojenosti obyvateľstva na verejnú kanalizáciu a ČOV,

Popis projektu v obci Vavrečka:

Celá obec Vavrečka je jednou gravitačnou sústavou zvedená do čerpacej stanice odpadových vôd na okraji obce pri hlavnej ceste. Odtiaľ budú odpadové vody prečerpávané výtlačným potrubím až pred hlavnú čerpaciu stanicu vedľa „jasenického“ mosta. Z tejto čerpacej stanice sú všetky odpadové vody

z povodia Bielej Oravy prečerpávané na centrálnu ČOV Námestovo. Ide o mechanicko-biologickú čistiareň odpadových vôd, kde mechanický stupeň a kalové hospodárstvo je vybudované pre 63 000 ekvivalentných obyvateľov a biologická linka a terciálne dočistenie pre 46 000 ekvivalentných obyvateľov s účinnosťou čistenia až 98%.

V rámci stavby bol v obci Vavrečka vybudovaný nasledovný rozsah stavby:

· Gravitačná kanalizácia:	5998,83 m
· Hlavný kanalizačný zberač:	413,98 m
· Počet šácht:	193 ks
· Počet prípojok:	386 ks
· Výtlačné potrubie:	947,47 m
· Čerpacia stanica odpadových vôd:	1 ks
· Odhadované náklady stavby na obec:	1 367 410,- €

Ako a kedy sa napojiť na verejnú kanalizáciu:

· Termín splnenia povinnosti vlastníka nehnuteľnosti pripojiť ju kanalizačnou prípojkou na verejnú kanalizáciu je určený vo „Všeobecno-závaznom nariadení“ Vašej obce, kde sú určené aj ostatné podmienky,

· V dostatočnom časovom predstihu pred samotným zriadením pripojenia budú majitelia prostredníctvom zamestnancov OVS, a.s. D. Kubín oslovení so „Žiadosťou o spoluprácu“, kde v nej bude podrobne vysvetlený postup, termíny a podmienky pripojenia, ako aj možnosti likvidácie obsahu žumpy.

· Najskorší termín pripojenia je dátum vydania rozhodnutia na prevádzku predmetného stavebného súboru verejnej kanalizácie v obci, teda uvedenie stavby do skúšobnej prevádzky. Toto rozhodnutie vydáva Okresný úrad Námestovo. Pred vydaním tohto rozhodnutia nie je možné sa napojiť na verejnú kanalizáciu.

· O vydaní tohto rozhodnutia budú občania taktiež informovaní.

· O ďalších podmienkach pripojenia na verejnú kanalizáciu boli občania dotknutých obcí informovaní aj prostredníctvom kampane, v rámci ktorej boli do každej nehnuteľnosti doručené propagačné materiály.

Podmienky napojenia na kanalizáciu:

- Napojiť na kanalizačnú prípojku len jednu nehnuteľnosť.
- Viac nehnuteľností pripojených na jednu prípojku po odsúhlasení prevádzkovateľa OVS, a.s.
- Do kanalizácie je možné vypúšťať len splaškovú vodu v množstve podľa skutočnej spotreby.
- Do kanalizácie sa nesmú vypúšťať vody cez domovú čistiareň, septik alebo žumpu.
- Do kanalizácie sa nesmú vypúšťať vody z povrchového odtoku, zrážkové, povrchové, priesakové, drenážne a iné balastné vody.
- Do kanalizácie sa smú vypúšťať len splaškové vody s charakteristickou mierou znečistenia mestských (komunálnych) odpadových vôd.
- Do kanalizácie sa nesmú vypúšťať škodlivé látky (močovka).

Záver:

Veríme, že spoločným úsilím sa nám podarí podstatne zmierniť problémy vznikajúce z nevhodného nakladania s odpadovou vodou produkovanou domácnosťami a naplniť všetky hlavné ciele tohto veľkého a pre región a Vašu obec

mimoriadne významného projektu. Týmto vytvoríme lepšie podmienky pre skvalitnenie životného prostredia a bývania vo Vašej obci.

Použitý potravinársky olej – prečo ho zbierať a separovať?

Možno sa nad tou otázkou nikto nezamyslel, riešime iné „smrteľne“ dôležité veci. O pár rokov bude práve táto otázka smrteľne dôležitá, aby sme mohli žiť v normálnom, zdravom životnom prostredí. Je veľmi dôležité už teraz si uvedomiť skutočnosť, prečo separovať odpady. A nielen tie, ktoré zbierame a triedime bežne – papiere, kartóny, sklo, plasty atď.

Použitý (prepálený) kuchynský olej patrí medzi vedľajšie živočíšne produkty, ktoré nie sú určené pre ďalšiu ľudskú spotrebu. Prepálený kuchynský olej môžeme recyklovať

a následne vyrobiť z neho rôzne produkty: Parafín, Ekopalivo (bionafta), Bioplastová fólia, z ktorej sa vyrábajú poľnohospodárske a v prírode prirodzene rozložiteľné fólie na CO₂ a vodu.

Od 1.1. 2016 sa podľa zákona (79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 15.3.2015, § 14 ods. 1 písm. j) **ZAKAZUJE** zneškodňovať skládkovaním alebo vypúšťaním do kanalizácie aj odpad kuchynský, medzi ktorý zaraďujeme aj použitý - prepálený kuchynský olej!

Prepálený kuchynský olej sa ZAKAZUJE!

- Odstraňovať do voľnej prírody
- Vylievat' do kompostu (môže sa vylievat' iba vo veľmi malom množstve!)
- Vylievat' do výlevky alebo do záchoda

Ako poškodzuje použitý olej naše životné prostredie?

• Pri odstraňovaní použitého kuchynského oleja do voľnej prírody sa znečistí uje podzemná aj povrchová voda, pôda, čím sa ohrozuje zdravie ľudí.

• Domácim zvieratám spôsobuje vážne žalúdočné problémy.

• Pri výrobe domácich špecialít z ošipovaných sa škodlivé látky z prepálených olejov dostávajú späť do nášho organizmu.

• Keď vylievate opotrebovaný kuchynský olej, či masť do kompostu, živíte potkanov.

• Pri vypúšťaní oleja do kanalizácie sa zanáša, prípadne upcháva kanalizačné potrubie.

Možnosti ako sa zodpovedne použitých prepálených kuchynských olejov zbaviť:

Použitý kuchynský olej z domácností spadá do oblasti komunálneho odpadu. Je biologicky rozložiteľný a ako taký je možné ho skompostovať, ak sa dodržia určité pravidlá:

Zásadné je nevylievat' olej do kompostu v tekutej forme a veľkých objemoch, mohlo by dôjsť ku kontaminácii pôdy a spodných vôd. Najlepšie riešenie je nechať olej nasiaknuť do prírodného sorbentu typu: piliny, kartónový papier, obrúsky a tento materiál následne vložiť do kompostu.

Ak je pre Vás varianta kompostovania problematická, existujú ďalšie možnosti, ako sa použitých potravinárskych olejov a tukov zodpovedne zbaviť:

• Môžete sa informovať na obecnom úrade o možnostiach

zberu použitého kuchynského oleja. Od 1.1. 2016 podľa nového zákona o odpadoch musí každá obec nakladať s použitými potravinárskymi olejmi. Povinnosťou obce je zabezpečiť pre občanov zbernú nádobu určenú na zber použitého potravinárskeho oleja a umiestniť ju buď na zbernom dvore, alebo priamo na obecnom úrade (alebo aj inom mieste), aby bola pre každého obyvateľa sprístupnená. Obec musí byť samozrejme v zmluvnom vzťahu s firmou, ktorá má povolenie takýto olej potom zozbierať a spracovávať. Takáto firma použitý potravinársky /kuchynský olej od obce vykupuje.

Oboznámte svojich blízkych, známych, kolegov, susedov... so správnymi spôsobmi nakladania s použitými olejmi.

U nás ročne spotrebuje jeden občan približne 5 litrov kuchynského oleja. Slovensko má viac ako 5 miliónov obyvateľov, každý z nás si vie vypočítať, koľko opotrebovaného oleja sa vyprodukuje len na Slovensku. Ak tento odpad budeme neustále vylievat' do prírody, negatívne následky nás rýchlo zastihnú. Preto v žiadnom prípade nevylievajme žiaden olej do výlevky umývadla, do záchoda a ani do žiadneho vodného zdroja. **1 dcl oleja dokáže znečistiť niekoľko tisíc litrov vody.**

Trochu námahy preto stojí za ochranu životného prostredia !!!!

/L.B./

Život v našej MŠ

Čo nám priniesol mesiac máj a jún v materskej škole?

Posledné dva mesiace školského roka sú už tradične v našej škôlke bohaté na zážitky a spoločné aktivity. V mesiaci máj prebiehajú oslavy Dňa matiek. Deti potešili svoje mamičky básničkami, pesničkami, tancami a darčekom. U detí rozvíjame aj vzťah k prírode turistickými vychádzkami, zberom liečivých rastlín, čistením okolia materskej školy a separovaním odpadu. Mesiac jún sa začal oslavami MDD na ktorý sa tešia všetky deti. Tento deň bol krásny, plný prekvapenia, radosti, nadšenia, smiechu, súťaženia a dobrej nálady. Okrem darčiekov a tradičných športových disciplín si mohli deti pochutnať na výbornom guľáši a sladkej zmrzline. Veľmi príjemné popoludnie prežili naše deti na dlho očakávanej koncoročnej opekačke. Smiech, dobrá nálada, hudba a vôňa špekáčikov sa niesla po celom areáli MŠ. Ako každý rok, aj tento opúšťajú brány materskej školy naši predškoláci, ktorí od septembra budú kráčať do školy s taškami na chrbte za novými vedomosťami a poznatkami. Z malých detí, čo občas i so slzami v očiach kráčali ráno do materskej školy, sa stanú veľkí školáci. A máme tu prázdniny hurá!

Milé deti, prajeme vám, aby prázdninové slniečko namaľovalo na vaše líčka červené jabĺčka a aby ste s kamarátmi zažili veľa dobrodružstiev. A keď dobrodružstiev bude už dosť a po škôlke, kamarátoch a pani učiteľkách sa vám chvíľkami začnie, tak v septembri sa opäť stretneme a vrátíme sa do sveta hier v materskej škole. /b.r./

Povedali naše deti z materskej školy.....

- „Tie krásne sponky mi kúpila KIŠAMA.“ (krstná mama)
- „Ja chcem gumičku, lebo mi idú do vlasov oči.“
- „Pani učiteľka prosím si kresanky (farbičky).“
- „Toto je obal z fajčiek.“

- „Kde je zatvor z tejto hry?“
- „Ja viem kde býva teta čo vrta uši.“

Pani učiteľka sa pýta:

- „Deti poznáte bažanta?“ Chlapec sa prihlási a pohotovo povie: „Áno, ja som ho už pil, ale bez peny je lepší“
- „Kedy je babie leto?“ Dieťa: „Keď majú sviatok baby.“
- „Kde leží pes?“ Dieťa: „V búde“ Učiteľka: „povedz mi to krajšie, celou vetou.“ Dieťa: „Veľký pes s celou vetou leží v búde.“
- Pani učiteľka rozpráva deťom o vode a spomenie, že máme aj svätenú vodu. Dieťa: „Tá svätená voda svieti?“

Aktivity v základnej škole

Škola je miesto, kde naše deti strávia podstatnú časť svojho dňa. Práve preto by ju mali mať radi, tešiť sa do nej a deň čo deň vychádzať z nej o niečo múdrejší. Nie vždy je to ale len o učení. O všetkých akciách, ktoré u nás prebiehajú sa môžete podrobnejšie dočítať na našej webovej stránke. Keby sme ich chceli len v skratke spomenúť všetky, určite by sme potrebovali viac strán. Práve preto vyberieme to najzaujímavejšie, čo sa u „nás“ udialo.

Štvrtáci zabodovali v súťaži Budimírske studničky. Sami si zložili pesničku „V našom rybníčku“ a vyhrali cenu riaditeľa školy. Z ocenenia sa veľmi tešime.

Marec – čítame, čítame, čítame. Všetci vieme, že marec je MESIAC KNÍH a práve preto sme knihy obracali z každej strany. V každej triede si pani učiteľky pre žiakov pripravili zaujímavé aktivity a súťaže. Tento rok sme sa zapojili aj do čitateľského maratónu „Čítajme si“, kedy sa v škole nepretržite čítalo od 9:00 do 15:00 h. Mnohí žiaci si odniesli za výhru v súťažiach krásne knihy a iné odmeny.

V apríli každoročne oslavujeme **Deň Zeme**. Máme ju len jednu, preto si ju musíme vážiť, starať sa a ochraňovať ju. Keďže nie reči, ale činy robia človeka, zbierali sme odpadky, čistili okolie školy a kaplnky, ihriská i preliezačky. Vysadili sme krásnu záhradku, zasadili nové stromčeky pri škole, plnili rôzne úlohy, využívali prírodný materiál a tvorili krásne obrázky z prírodnín. A samozrejme triedili odpad. Všetci sme si tento deň užili a žiaci si z neho odniesli veľa poznatkov a praktických skúseností. V oslavovaní pokračujeme. Deti mali sviatok a to treba osláviť. Tento rok sme sa na **Deň detí** vybrali do prírody, kde na nich čakali rôzne úlohy, opekanie a dokonca aj ukrytý poklad. Cesta k nemu ale nebola ľahká, bola

zatarasená niekoľkými úlohami. Podľa mapy sa deti dostali k svojmu pokladu a potom nasledovala už len výkriky prekvapenia, radosť a šťastie v detských očiach. Menšou túrou sme sa všetci zdraví a šťastní vrátili domov.

Na záver spomeniem ešte **zber železa**. Aj tento rok sme trochu vyčistili dedinu od nepotrebného, starého alebo nepoužiteľného železného odpadu. Na usilovných zberačov čakala vytúžená odmena v podobe kopčekov zmrzlín. (DK)

Memoriál Pavla Žuffu

11.mája Obecný úrad Vavrečka zorganizoval ako dôstojnú spomienku na zosnulého **Pavla Žuffu** 4.ročník futbalového turnaja. Veď ako ináč by sa malo spomínať na Pavla ak nie futbalom? Súťažili starostovia Hornej Oravy, ale zúčastnili sa aj starostovia dolnooravci a kňazi zo Spišskej diecézy. Najprv bola spoločná modlitba na cintoríne, kňazi pridali aj spev a potom nasledovalo rozlosovanie a turnaj. Víťaz nebol dôležitý. Dôležitý je fakt, že sa nezabúda na bývalého starostu, zanieteného fanúšika futbalu a priateľstva...

